

Община Созопол**Весела Величкова, водещ финансов анализатор**
v.velichkova@bcra-bg.com**Радостина Стаменова, икономически анализатор**
stamenova@bcra-bg.com**Калина Димитрова, икономически анализатор**
k.dimitrova@bcra-bg.com**Кредитен рейтинг на община Созопол**

Дата на Рейтингов комитет:	02.06.2020	03.12.2020
Дата на публикуване:	05.06.2020	04.12.2020
Дългосрочен кредитен рейтинг:	ССС	ССС
Перспектива:	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен кредитен рейтинг:	С	С
Дългосрочен рейтинг по национална скала	ССС (BG)	ССС (BG)
Перспектива:	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг по национална скала:	С (BG)	С (BG)

1) Преди настоящата публикация кредитният рейтинг и рейтинговата перспектива бяха оповестени на оценявано лице, като след извършеното оповестяване не са извършвани корекции в кредитния рейтинг и рейтинговата перспектива;

2) През последните 2 години БАКР не е предоставяла допълнителни услуги на рейтингованата единица или на свързана с нея трета страна.

БАКР – АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ АД (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазари агенции (ЕОЦКП), без териториални или други ограничения.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) потвърждава следните кредитни рейтинги на община Созопол:

- **Дългосрочен кредитен рейтинг СССР, перспектива: стабилна, краткосрочен кредитен рейтинг С;**
- **Дългосрочен рейтинг по национална скала СССР (BG), перспектива: стабилна, краткосрочен рейтинг по национална скала С (BG).**

Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на кредитен рейтинг на община. Публичната версия на

методологията (включително дефиницията за неизпълнение) е достъпна на следния електронен адрес:

https://www.bcra-bg.com/files/Municipality_Methodology_2018_bg.pdf

Потребителите на рейтинга могат да намерят информация за значението на всяка рейтингова категория в публикуваната на сайта на БАКР Глобална скала:

https://www.bcra-bg.com/files/global_scale_bg.pdf

За изработването на кредитния доклад и присъждането на кредитен рейтинг е използвана информация от оценяваната община, Министерство на финансите, Национален Статистически Институт, Агенция по заетостта, база данни на БАКР, консултанти и други източници на публична информация.

	<p>КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ Община Созопол Кредитен рейтинг: CCC / C <i>Перспектива: Стабилна</i> Национален рейтинг: CCC (BG) / C (BG) <i>Перспектива: Стабилна</i></p>
<p>Евлоги Георгиев 95, ет. 1 гр. София 1142</p>	<p>тел.:(+359-2) 987 6363 www.bcra-bg.com</p>

Анализ на рейтинговите фактори

Възникването на пандемията от COVID-19 в световен мащаб превърна справянето с проблема в един от основните приоритети както в България, така и във всички нейни политически и икономически партньори. Заради безпрецедентната криза страната беше в извънредно положение от 13.03 до 13.05.2020г., а правителството предприе редица законодателни мерки за ограничаване на негативните икономическите последици. Впоследствие извънредното положение бе заменено от „извънредна епидемична обстановка“, наред с нови социално-икономически мерки.

Пандемията и усилията за овладяването ѝ оказваха силно неблагоприятно въздействие върху икономическата активност в страната. Безпрецедентният шок нарушава положителната динамика на БВП в началото на годината, като реалният растеж се забавя до 1.8% на годишна база още през първото тримесечие, а пълният му ефект се разпространява в рамките на второто тримесечие, през което е отчетен спад от 8.5%. Значително забавяне се наблюдава в динамиката на показателите за потреблението на домакинствата в страната, кредитирането, външния сектор, както и при инфлационните процеси. Трендът на безработицата се обърна в посока на бързо нарастване. През второто тримесечие на 2020г. броят на регистрираните безработни по данни на Агенцията по заетостта във възрастовата група 15-64г. е с 63% по-висок спрямо същия период на предходната година, като достига 287 хил. души. За България Европейската комисия прогнозира спад на БВП от 5.1% за 2020г.

България навлиза в настоящата криза със стабилна фискална позиция, акумулирани резерви и ниско ниво на държавен дълг. Към края на м. август, след като бюджетът на страната за 2020г. беше актуализиран, консолидираният баланс на касова основа остана положителен, в размер на 1.4% от прогнозния БВП. Отчетено е свиване при данъчните (с 1.0% на годишна база) и неданъчните (15.5%) приходи, при нарастване на помощите и даренията с 28.3% през първите осем месеца на 2020г. Същевременно спадът на разходите възлиза на 3.5%. Прогнозното

салдо по КФП е дефицит в размер на 3.5 млрд. лв. или 3% от прогнозния БВП. Очакваме съотношението на държавния дълг към БВП да се покачи до около 25% през 2020г. поради нуждата от финансиране на фискалните мерки за преодоляване на кризата и спада на БВП.

Развитието на икономическите процеси в страната, включително в контекста на възникналата пандемия от COVID-19, се анализират детайлно от „БАКР - Агенция за кредитен рейтинг“ и са отразени в присъдения непоискан държавен рейтинг на Република България. Резюме от доклада за присъдения актуален рейтинг на Република България е достъпен на официалния сайт на БАКР: https://www.bcra-bg.com/files/rating_republic_of_bulgaria_oct_2020_bg.pdf

На този фон общините в България очаквано се сблъскват със сериозни финансови и организационни предизвикателства.

Антикризисното законодателство на правителството от края на март 2020г. не предвиди промяна в приложимите срокове за внасяне и деклариране на местните данъци и такси, но удължи до 30 юни 2020г. срока за ползване на 5% отстъпка при предплащане на годишния данък върху недвижимите имоти или превозните средства. На общините бяха отпуснати 20 млн. лв. за подпомагане на социалния патронаж, ползван от близо 43 хил. души преди кризата. На по-късен етап беше решено таксиметровите шофьори да бъдат освободени от плащане на местни такси през 2020г., а липсите в общинските бюджети да бъдат покрити от държавата.

Министерският съвет одобри също така трансфери по бюджетите на общините в размер на 24.6 млн. лв. за покриване увеличението на стандартите за делегираните от държавата дейности за училищното и детското здравеопазване, здравните кабинети и за увеличение на възнагражденията на заетите в социалната сфера. Средствата се осигуряват чрез реструктуриране на разходите и/или трансферите по централния бюджет за 2020г.

През първото полугодие на 2020г. общините в България демонстрират разнопосочни изменения по основните параметри за финансовото им състояние спрямо същия

период на 2019г., при изразено по-слаба инвестиционна активност. Бюджетното салдо на общините на национално ниво е положително. Нараснали са размерът на просрочените задължения (с 36.1 млн. лв. на годишна база), както и задълженията на общините с финансови затруднения (с 9.8 млн. лв.). Така размерът на просрочените задължения към края на юни 2020г. достига 143 827 хил.лв. Същевременно поетите ангажименти са намалели с 5.1 млн. лв.

Проучване на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ), проведено с данните на 217 от 265-те общини в страната за периода януари-април 2020г., обобщава тенденциите и степента на отражение на кризата с COVID-19 върху общинските бюджети, като резултатите могат да бъдат определени като силно обезпокоителни.

Негативно влияние върху неданъчните приходи оказват наложените ограничения за извършването на определени дейности, приетите мерки в подкрепа на местните домакинства и бизнес (вкл. освобождаването или отлагането на плащанията на определени местни такси като тротоарно право, за пазари и тържища и др.) и на дължимите наеми на общинска собственост за периода на извънредното положение.

Като цяло в текущите условия възможностите за намаляване на разходната част на общинските бюджети са силно ограничени. През първите месеци на 2020г. общините намаляват разходите за издръжка, за лихви, за субсидии и за инвестиции, за сметка на увеличението на социалните разходи. Малко над 6 млн. лв. пък са отчетените извънредни и непредвидени разходи през март-април 2020г., свързани до голяма степен със задълженията на общините по изпълнението на протиепидемичните мерки.

НСОРБ прави заключението, че силното намаление на собствените приходи, в допълнение с извънредните разходи за протиепидемични мерки, поставят в риск финансовото обезпечаване на основните общински услуги не само до края на годината, но и в средносрочен план.

През разглеждания период (първо полугодие на 2020г.) кметският пост на общината се заема от Тихомир Янакиев, избран на последните местни избори през есента на 2019г.

През този период община Созопол генерира положителен резултат от оперативна дейност, който е над два пъти по-голям в сравнение с този за аналогичния период на предходната година. Като дял от приходите за местни дейности той представлява 13.1%, при 4.4% за първото шестмесечие на 2019г.

Резултатът от инвестиционна дейност е отрицателен, като в абсолютно изражение надхвърля значително отчетения през съответния период на 2019г., който също е негативен. През първото шестмесечие на 2020г. оперативният резултат надхвърля инвестиционния като абсолютна стойност, вследствие на което нетният паричен поток е положителен, в размер на 297 хил.лв. (192 хил.лв. за 01-06.2019г.).

През анализирания период общината отчита годишен спад от 20.5% на собствените приходи, което се обуславя от:

- Приходите от продажба на имущество – в символичен размер на 13 хил.лв., при 302 хил.лв. за полугодията на 2019г., което обаче не се оценява като негативен фактор;
- Сериозен спад е налице и при приходите от концесии, които през разглеждания период са в размер на едва 27 хил.лв., при 418 хил.лв. за 01-06.2019г. Причината за тази динамика може да се търси в разразилата се пандемия на COVID-19, която засяга тежко туристическия сектор (виж по-долу);
- Приходите от собственост, които бележат годишно понижение от 23.9%, като динамиката и при трите основни пера (продажба на стоки, услуги и продукция, наеми на имущество и наеми на земя) е негативна.

Приходите от такси бележат спад от 10.2%, в т.ч. основното перо (такса битови отпадъци, дял 79.6%) се характеризира с понижение от 4.1%.

Ключов елемент на собствените приходи са данъчните постъпления. Размерът им за първото полугодие на 2020г. намалява с 10.5%.

С най-висок дял се запазва данъкът върху недвижимите имоти (64.8%), при който се наблюдава понижение от 10.0%.

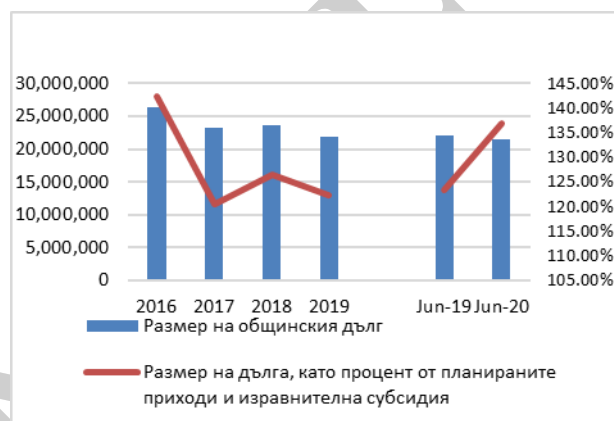
През първото полугодие на 2020г. община Созопол свива текущите си разходи (за местни дейности и дофинансиране) с 24.4% спрямо аналогичния период на предходната година. Най-осезаем спад се наблюдава при разходите за външни услуги – 40.4%, които формират 64.2% от издръжката и 34.8% от общите текущи разходи. Същевременно разходите за заплати и осигуровки растат с 23.2% спрямо периода 01-06-2019г.

По отношение на извършените капиталови разходи може да се отбележи, че размерът им през първото шестмесечие на 2020г. е по-нисък с 15.0% спрямо съответния период на 2019г. Анализът на инвестициите по функции и дейности показва значително повишение на средствата за детски градини, които достигат 283 хил.лв., спрямо 57 хил.лв. за първото полугодие на 2019г. Ключово перо са капиталовите разходи за благоустрояване, които формират 36.8% от инвестициите за периода, въпреки годишния спад от 49.1%. Основните проекти, реализирани от общината или в текущо изпълнение, са свързани с реконструкция и рехабилитация на водопроводната система и съоръжения на селата Росен и Крушевец, инвестиции в съществуващото рибарско пристанище, рехабилитация на улици в града и др.

Що се касае до привлечените средства и с цел яснота, следва да се проследи развитието на задлъжнялостта на общината през последните години:

□ През септември 2018г. е сключен синдикиран кредит с инвестиционна цел с Уникредит Булбанк и ЦКБ за рефинансиране на кредит от Общинска банка, договорен през 2017г. Размерът му е 22 млн.лв., с едногодишен гратисен период, а срокът на издължаване е септември 2030г. Към края на 2019г. задължението по привлечени средства на общината се състои от остатъка по погасяването на този кредит (21 900 хил.лв.). През първото шестмесечие на 2020г. са погасени 400 хил.лв., след което задължението по кредита към средата на 2020г. възлиза на 21 500 хил.лв.

□ В края на 2019г. общината е отправила искане към Министерство на финансите за отпускане на безлихвен заем в размер на 500 хил.лв., като община с временни касови разиви с цел разплащане на просрочени задължения към доставчици. Искането обаче е срещнало отказ.

Графика №1

Необходимо е да се припомни, че през март 2019г. е открита процедура по финансово оздравяване на община Созопол съгласно Закона за публичните финанси (ЗПФ), след като тя е определена като община във финансово затруднение по смисъла на ЗПФ. Изготвеният от общинското ръководство оздравителен план, в който се съдържа искане за предоставяне на безлихвен заем от МФ в размер на 3 300 хил.лв., е бил отхвърлен. Отхвърлен е и актуализираният оздравителен план (април 2020г.) с финансово искане за 5 191 867 лв., на колкото възлизат просрочените задължения на общината към края на 2019г.

Съгласно заключенията от проверка на Сметната палата към края на 2019г. община Созопол отговаря на четири от критериите за класиране като община с финансови затруднения по смисъла на ЗПФ през 2020г. (ЗПФ, чл. 130а, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 4). Също така в доклада на регулатора са отчетени редица други нарушения, касаещи основно счетоводни записвания и недостатъци на вътрешния контрол.

Просрочените задължения на общината към 06.2020г. възлизат на 4 874 789 лв., което е с

6.0% по-малко спрямо края на 2019г. Въпреки това обаче нивото на просрочените задължения като процент от планираните приходи и изравнителна субсидия е на високо ниво спрямо средата на 2019г.

Графика №2

Като община с развит морски туризъм, привличащ посетители и с културни обекти и събития, през летния сезон на 2020г. Созопол неминуемо търпи сериозни негативни ефекти от настъпилата COVID-19 криза, подкопавачи допълнително финансовото ѝ състояние: общината изпитва отлив на туристи и съответно затваряне на част от хотелите и местата за настаняване, свиване на плащанията за основните общински приходни пера, незаемане на част от общинското имущество.

Като един от методите за справяне с кризисната обстановка общината е предприела разсрочване на текущите четири вноски от банковия кредит, като те са прехвърлени в последната година от договорения срок. С тези суми са разплатени стари задължения.

В края на юни 2020г. актуализираният отново оздравителен план на общината е бил одобрен от МФ. Полученият безлихвен кредит е в размер на 2 960 хил.лв., като според плана той ще бъде разплатен до края на 2022г. В него са заложили мерки за изпълнение на оздравителната програма, включващи най-вече оптимизиране на компоненти на приходната част (като подобряване на събираемостта), а тези по разходната са съобразени с целта да не бъдат засегнати извършваните от общината

публични услуги. Отпуснатите средства следва да бъдат насочени не за инвестиции, а за покриване на стари задължения към търговски дружества.

Планът съдържа също данни за редица финансови показатели, критерии за определянето на общината в такава с финансови затруднения, разбивка на просрочените задължения по контрагенти и суми и др. От документа е видно, че най-голямото просрочено задължение към края на 2019г. е към сметопочистващата фирма РТК ООД в размер на почти 800 хил.лв.

Сред причините за натрупването на просрочия е реализирането на инвестиции, които не са доходноосни, дофинансирането със собствени средства на делегираните държавни дейности, субсидии за спортни клубове и др. С оглед на това, че културният облик на общината е ключов фактор за развитието на туризма в общината (заедно с морския), в оздравителния план е предвидено и прехвърляне на голяма част от издръжката на културните мероприятия да бъде осъществено чрез външни източници – спонсорства, дарения и др.

Пълният текст на оздравителния план е наличен на следния адрес:

https://sozopol.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=9850:2020-06-26-07-18-30&catid=131:2012-06-05-11-24-06

След одобрението на оздравителния план и отпуснатия безлихвен кредит (2 960 хил.лв.) към 09.2020г. се наблюдава чувствително свиване на просрочените задължения до ниво от 1 300 хил.лв. (спад от 73.3% спрямо 06.2020г.).

В положителна посока на изменение на кредитния рейтинг на община Созопол може да повлияе запазване на предприетата политика към погасяване на натрупаните задължения, възобновяване на изпълнението на инфраструктурните проекти, повишаване на събираемостта на общинските приходи и свиване на текущите разходи без това да наруши извършването на публичните услуги.

Негативно изменение на кредитния рейтинг на общината може да бъде предизвикано от задълбочаване на финансовите проблеми, в частност значителен спад на собствените приходи, както и ръст на просрочените задължения. Следва да се има предвид и кризисната обстановка към момента, предизвикана от безпрецедентното разрастване на COVID-19, към която общините с развит туризъм са особено уязвими.

Таблица № 1

<i>(лева)</i>	<i>Jun-20</i>	<i>Jun-19</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Приходи за местни дейности, в т.ч.	6,291,716	8,030,629	16,352,037	16,647,517	13,681,434
Собствени приходи:	6,112,002	7,683,936	14,204,330	14,172,639	14,131,284
- данъчни приходи	3,069,345	3,429,604	6,839,919	6,577,946	6,017,121
- неданъчни приходи	3,042,657	4,254,332	7,364,411	7,594,693	8,114,163
- приходи от такси	2,334,444	2,598,719	4,609,671	4,631,658	4,552,526
- в т.ч. приходи от продажба на имущество	13,070	301,654	602,385	881,184	1,580,175
Текущи разходи	5,374,241	7,111,025	12,095,384	11,760,025	13,519,945
Капиталови разходи	620,277	727,143	1,558,307	3,546,007	3,614,867
Оперативен резултат	825,191	357,357	1,621,361	1,766,730	-760,536
Оперативен резултат преди лихви	1,014,953	583,143	2,062,519	2,492,269	-212,626
Резултат от инвестиционна дейност	-527,993	-164,896	1,076,985	-425,245	-2,692,842
Дефицит/излишък за местни дейности	297,198	192,461	2,698,346	1,341,485	-3,453,378

Резюме на протокола от Рейтинговия комитет:

Рейтинговият комитет разгледа доклада за преглед на кредитния рейтинг на община Созопол. Беше взето предвид състоянието на задължнялостта на общината, което в голяма част е натрупано в минали години. Беше отчетено одобрението на оздравителния план в смисъла на ЗПФ и отпускането на безлихвен кредит от МФ, което дава възможност на общината да погаси част от просрочията си. Членовете на Рейтинговия комитет взеха под внимание, че общината все още е в тежко финансово състояние, което допълнително се влошава от разрасналата се криза, свързана с COVID-19, която се отразява особено тежко на общините, чийто облик в голяма степен е зависим от развитието на туризма.